

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/28/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619202948
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:1619202948.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matka - C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, F., prechodne bytom G. XXXX/XX, B., a otec - G. H. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/X, B. H., zastúpený splnomocnenkyňou: JUDr. Tijana Čečezová, LL.M., advokátka, so sídlom Račianska 13152/69B, Bratislava, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava, o zmenu úpravy styku otca s maloletou, uloženie informačnej povinnosti a uloženie výchovného opatrenia, o odvolaní rodičov proti rozsudku Okresného súdu Malacky z 15. októbra 2024 č. k. 9P/253/2019-1015 v spojení s opravným uznesením z 30. októbra 2024 č. k. 9P/253/2019-1044, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutom výroku I. p o t v r d z u j e s tým, že v časti miesta odovzdania maloletej ho m e n í tak, že otec si maloletú v určenom čase prevezme v mieste bydliska matky a matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a otcovi v určenom čase v mieste jej bydliska odovzdať. Otec je povinný maloletú po skončení styku v určenom čase matke v mieste jeho bydliska odovzdať.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., IV., VIII. a IX, ako aj v závislých výrokoch V., VI. a VII. p o t v r d z u j e .

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním v spojení s opravným uznesením súd prvej inštancie výrokom I. upravil styk otca s mal. A. nasledovne: každý páry kalendárny týždeň v roku v sobotu a v nedeľu vždy od 9:00 hod. do 18:00 hod., každý nepáry kalendárny rok dňa 25.12. od 9:00 hod. do 18:00 hod. a dňa 26.12. od 9:00 hod. do 18:00 hod., každý páry kalendárny rok dňa 23.12. od 9:00 hod. do 18:00 hod. a dňa 24.12. od 9:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že otec si maloletú v určenom čase prevezme v mieste bydliska matky a v určenom čase maloletú v mieste bydliska matky odovzdá a matka je povinná maloletú na styk s otcom pripraviť, maloletú otcovi odovzdať a umožniť tak riadny výkon jeho práv; výrokom II. matke uložil písomne informovať otca o zdravotnom stave maloletej, o tom, kedy a u akého lekára absolvovala vyšetrenia, o zmene jej detského lekára alebo iných lekárov, o aktivitách maloletej v školskom zariadení, výchovno-vzdelávacích výsledkoch, ak nie sú pre otca dostupné z aplikácie EduPage a prípadných výchovných problémoch maloletej, o záujmovej činnosti maloletej, o vycestovaní maloletej do zahraničia a o dlhodobjšom pobyte maloletej mimo miesta jej bydliska (dlhšie ako 3 dni), a to všetko vždy k poslednému dňu každého kalendárneho mesiaca v roku; výrokom III. návrh matky na uloženie výchovného opatrenia zamietol; výrokom IV. matke uložil zaplatiť otcovi náhradu trov konania

vo výške 382,46 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom V. matke uložil zaplatiť trovy štátu vo výške 215,37 eur na účet Okresného súdu Malacky do troch dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom VI. otcovi uložil zaplatiť trovy štátu vo výške 365,38 eur na účet Okresného súdu Malacky do troch dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom VII. rozhodol, že vo zvyšnej časti trov konania žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu; výrokom VIII. rozhodol o zmene rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 30Pc/30/2018-143 zo dňa 4.9.2018 vo výroku o úprave styku otca s maloletou a výrokom IX. rozhodol, že rozsudok je vo výroku I. vykonateľný doručením.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil použitím ustanovení čl. 5, § 24 ods. 5 a 6, § 25 ods. 1., 2. a 3, § 28 ods. 1 a 2, § 36 ods. 1 a 43 ods. 1 Zákona o rodine, čl. 3 a čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie a § 233 CSP, keď dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že od posledného rozhodnutia súdu, ktorým bol upravený styk otca s maloletou, došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozhodnutia súdu o úprave styku otca s maloletou, a to najmä s ohľadom na aktuálny vek maloletej, ktorá je už dieťaťom mladšieho školského veku. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že aktuálna úprava styku je nevyhovujúca a podľa názoru súdu nezodpovedá najlepšiemu záujmu maloletej. Napriek záverom písomného znaleckého posudku PhDr. Aleny Kopányiovej, PhD. č. 03/2023 zo dňa 26.04.2023 (bod 31. odôvodnenia) už pri svojom prvom výsluchu na pojednávaní znalkyňa, hoci poukazovala na krehký emocionálny stav maloletej a potrebu citlivého prístupu, potvrdila, že rodičia môžu pracovať na osamostatňovaní maloletej od matky a na tom, aby maloletá trávila čas s otcom aj v neprítomnosti matky. Podľa doplnenia k znaleckému posudku č. 03/2023 zo dňa 19.03.2024, kedy bola maloletá znalkyňou opäť vyšetrená, z pohľadu psychického stavu maloletej možno badať posun, keď znalkyňa už konštatuje u maloletej pozitívne prežívanie a dobrú adaptačnú schopnosť namiesto vnútorného napätia a emocionálnej preťažnosti (ako bolo konštatované pri prvom vyšetrení maloletej znalkyňou). Znalkyňa zároveň uvádza, že maloletá má pozitívny vzťah nie len k matke, ale aj k otcovi (uvedené konštatuje v znaleckom posudku aj v jeho doplnení), i keď prirodzene najbližšou vzťahovou osobou je pre maloletú matka. Maloletá je vo veku, kedy je schopná vzdialiť sa od matky (nepotrebuje byť neustále v jej prítomnosti), je to dieťa mladšieho školského veku. Znalkyňa síce konštatuje, že maloletá naďalej profituje z prítomnosti matky pri styku, pri otcovi sa necíti emocionálne bezpečne a sama sa nevie otcovi priblížiť, no pri výsluchu k doplneniu znaleckého posudku opäť pripustila a korigovala svoje závery v tom zmysle, že za podpory rodičov styk s otcom bez matky by mala maloletá zvládnuť, pričom apelovala na postupnosť krokov. Uvádzala, že ak sa maloletá na styk zo strany rodičov (oboch) pripraví, bude vedieť, čo ju čaká, približný program a pod., bude sa cítiť bezpečne. Rozhodnutie súdu nie je rozhodnutie znalca, súd musí zohľadniť komplexne všetky výsledky dokazovania, vychádzať z celého obsahu spisu, zohľadniť pri svojom rozhodovaní širšie spektrum otázok a vec aj po právnej stránke správne posúdiť a musí vyvážiť práva účastníkov konania a hľadať spravodlivú rovnováhu medzi právami rodičov a právami maloletého dieťaťa tak, aby prijal rozhodnutie zohľadňujúce v prvom rade najlepší záujem maloletého dieťaťa. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Znalecký posudok je jedným z dôkazov, ktorý tiež podlieha hodnoteniu súdu. Čo sa týka znaleckého posudku znalkyne PhDr. Aleny Kopányiovej, PhD., vrátane jeho doplnenia, súd konštatoval, že formálne posudok má predpísané náležitosti, znalkyňa zodpovedala na súdom položené otázky. Neuvedenie, aký je vzťah rodičov k maloletej, priamo v odpovediach na položené otázky, vysvetlila znalkyňa ako technickú chybu, čo súd akceptoval, keďže v obsahu posudku odpoveď obsiahnutá bola. Pri výsluchu znalkyňa svoje závery z pohľadu možnosti styku otca s maloletou aj v neprítomnosti matky do istej miery korigovala, a túto možnosť pripustila s tým, že uviedla rodičom „návod“ ako postupovať. Závery znaleckého dokazovania je teda potrebné interpretovať nielen s ohľadom na písomne vyhotovený znalecký posudok a jeho písomné doplnenie, ale aj skutočnosti, ktoré súdu a účastníkom bližšie ozrejmila znalkyňa na pojednávaní pri svojom výsluchu. Súd konštatoval, že pri vyhotovení písomného znaleckého posudku znalkyňa do istej miery nekriticky preberala niektoré tvrdenia matky a to, že dochádzalo k násiliu, „ktorého svedkom bola a je aj maloletá“. Znalkyňa pri výsluchu k uvedenému objasňovala, že vychádzala z obsahu spisu a z tvrdení rodičov, súd bol však tohto názoru, že v spise nebol dostatočný podklad na to, aby znalkyňa mohla uvedené prezentovať, resp. prevziať z tvrdení matky ako fakt. Z matkou uvádzaného násilného konania otca súd mal síce za preukázané, že otec sa dopustil priestupku voči matke (bod 35. odôvodnenia), nemožno však opomenúť kontext, za ktorého k uvedenému došlo, a že išlo o bezprostrednú reakciu na to, keď matka nožom prerezávala pneumatiku na otcovom aute, čo je zachytené aj na videonahrávke (č. I. 693) a čo pri výpovedi na správnom orgáne aj potvrdila. Hoci súd každý jeden prejav násillia zo strany otca, či matky, či ktorejkoľvek inej osoby odsudzuje, súd nemal dôvod na základe uvedeného konania otca, a ani na základe toho, že došlo k fyzickej potýčke medzi ním a p. G. (čo otec nepoprel),

dospieť k záveru, že by otec bol pre maloletú ohrozujúci, prípadne, že by bolo dôvodné bez ďalšieho považovať otca za osobu agresívnu so sklonom k násiliu a nebezpečnú pre maloletú. Súd na základe toho, čo je obsahom spisu, konštatoval, že v ostatnom skutočnosti ohľadom násilného správania otca, či sexuálneho zneužívania maloletej zostali len v rovine nepreukázaných tvrdení matky. Aj lekárske správy doložené matkou treba interpretovať s ohľadom na skutočnosť, že vychádzajú zo subjektívnych tvrdení matky a popisu jej prežívania konkrétnych situácií, ktoré matka sama lekárom (psychológom, psychiatrom) uvádzala. Zároveň sama matka vo svojom podaní (bod 14. odôvodnenia) pripustila, že to, že boli vystavené správaniu otca, ktoré je nebezpečné, nátlakové a podľa matky má črty rodovo podmieneného násilia, preukázané nebolo. Čo sa týka matkou tvrdenej agresivity a násilníckej povahy otca, takéto hodnotenie povahy a osobnej charakteristiky otca je v rozpore s výsledkami znaleckého dokazovania a nemá v ňom oporu, keď znalec RNDr. Mgr. Dušan Kešický, PhD. mimo iné uvádza (bod 30. odôvodnenia), že u otca „nezistil žiadne znaky, ktoré by nasvedčovali pre prítomnosť agresivity, ako stabilného a významne prevládajúceho rysu osobnosti“ a násilné správanie vyhodnotil u otca „v nízkom pásme rizikovosti“. Aj znalkyňa PhDr. Alena Kopányiová, PhD. v posudku konštatuje, že otec je „zodpovedný voči úlohám a ľuďom, je pohotový sa správať podľa požiadaviek a noriem“ a v rámci výsluchu uviedla, že charakteristiky otca nebránia tomu, aby sa rozšíril kontakt s maloletou, otec nezlyháva v sociálnych situáciách (má bývanie a má prácu), a nie je dôvod, prečo by nevedel plniť svoju rodičovskú rolu. Vo vzťahu k tvrdeniam matky o domácom násilí až týraní, ktorého mala byť svedkom aj maloletá, súd podotkol, že nie je vyšetrovacím orgánom trestných činov či priestupkov. Je zároveň do istej miery zarážajúce, že ak sa matka cíti dlhodobo ako obeť domáceho násilia, ako je možné, že opakovane strávila s otcom aj niekoľko dní s prespatím na chate, či v stane na festivaloch (takýto rozsah styku z rozsudku nikde nevyplýva), či z akého dôvodu ako miesto realizácie styku preferuje práve svoju domácnosť, kde je sama s maloletou a otcom (podľa matky agresorom). Matka mimo iné vo svojich vyjadreniach uvádzala, že cieľom otca je vymazať matku, odviesť maloletú do Srbska, k čomu robí všetky kroky. Súdu naozaj nie je zrejmé, aké kroky má matka na mysli, keďže otec nežiada prezverenie maloletej a chce len rozšírenie styku na úroveň, ktorá je stále stykom pomerne úzkym. Matka zároveň namietala, že otec ju a jej domácnosť neustále kontroluje. Aj z toho pohľadu sa matke môže ulaviť, ak styk nebude prebiehať prioritne v jej domácnosti a za jej prítomnosti ako doteraz. Zo spisu zároveň vyplýva, že matka viaceré situácie opisuje súdu odlišne od iných a pre súd objektívnejších pozorovateľov, ako je kolízny opatrovník (správa ÚPSVaR z pohovoru s maloletou zo dňa 26.04.2021 bod 48. odôvodnenia), či policajná hliadka (záznam mestskej polície zo dňa 16.06.2018 bod 34. odôvodnenia). Súd nemal dôvod sa domnievať, že tieto osoby by v rozpore so svojimi povinnosťami, ako im vyplývajú z právnych predpisov, úmyselne opisovali udalosti v neprospech matky a v prospech otca. Kolízny opatrovník dbá v prvom rade na najlepší záujem dieťaťa a súd nemal dôvod sa domnievať, že tomu nie je aj v tomto prípade. Súd za dôveryhodnejšie opísanie situácií považoval teda jednoznačne popísanie pre súd objektívnejšími pozorovateľmi, ktorý nemajú dôvod (na rozdiel od matky) konať inak. Súd bol ďalej názoru, že znalkyňa sa v písomnom vyhotovení znaleckého posudku nevysporiadala s tým, že ak dochádza ku konfliktom medzi rodičmi (ktoré bývajú často vyhrotené, čo je z obsahu spisu jednoznačne preukázané), či takéto konflikty nie sú v končenom dôsledku väčšou záťažou pre maloletú, ako keby mala priestor tráviť čas len s otcom. Prítomnosť oboch rodičov pri styku je podľa názoru súdu zdrojom zbytočných, častých a niekedy veľmi vyhrotených konfliktov zaťažujúcich maloletú. Aj ku konfliktu s prerezaním pneumatík matkou a následným kopancom otca (bod 35. odôvodnenia) došlo v dôsledku toho, že rodičia trávili styk spoločne a dôvodom konfliktu bola banalita - neupratanie chaty otcom. Pri výsluchu znalkyňa potvrdila, že konflikty predstavujú pre maloletú záťaž. Možno teda dospieť k záveru, že konštatovanie znalkyne o pozitívach prítomnosti matky pri styku z pohľadu prežívania maloletej platí za predpokladu, že rodičia nevstupujú do konfliktov. Konflikty u rodičov aj v prítomnosti maloletej však nie sú pri rodičoch ničím výnimočným, skôr naopak. Súd musel vziať do úvahy tiež postoj matky (ktorý podľa názoru súdu nebol pri znaleckom dokazovaní zohľadnený, je však úlohou súdu, aby ho zohľadnil), ktorá je dlhodobo nastavená proti rozširovaniu styku maloletej s otcom, dokonca navrhuje jeho zúženie. Matka aj po vykonaní znaleckého dokazovania znalcom z odvetvia psychológie sexuality naďalej otvárala otázku možného sexuálneho zneužívania maloletej a aj s ohľadom na tento jej postoj nemožno očakávať, že matka by nejakými postupnými krokmi chcela napomáhať tomu, aby sa styk rozširoval a vzťah otca a maloletej napredoval. Naopak je zrejmé, že matka postupným krokom (na ktoré rodičov nabádala pri výsluchu aj znalkyňa), nie je otvorená a chce styk ako je v súčasnosti za prítomnosti matky, zakonzervovať a nechať jeho priebeh plne vo svojej moci a pod svojou kontrolou a monitorovaním. Matka síce otcovi určitý priestor vytvára, ten však súd z pohľadu práv otca, ako aj samotnej maloletej A. nepovažuje za dostatočný na to, aby sa ich vzťah zo súčasného stavu mohol posunúť. Na základe výsledkov znaleckého dokazovania, ako aj ostatných vykonaných dôkazov súd

konštatoval, že z dokazovania nevyplývajú také skutočnosti, na základe ktorých by súd mohol prijať záver, že otec je pre maloletú ohrozujúci/nebezpečný a z toho dôvodu by bola prítomnosť matky, či inej osoby pri styku nevyhnutná. Takéto závery prijať nemožno. Obavy matky ohľadom možného sexuálneho zneužívania maloletej boli vykonaným znaleckým dokazovaním (bod 30. odôvodnenia) dostatočne rozptýlene a nepotvrdili sa. Trestné oznámenie v tejto veci bolo odmietnuté (bod 37. odôvodnenia). Znalec RNDr. Mgr. Dušan Kešický, PhD. nezistil tak deviantné, ako aj nedevariantné motivačné činitele, ktoré by vyvolávali podozrenie rizika neadaptívneho sexuálneho správania vo vzťahu k maloletým objektom a neistil u otca ani narušenie väčšinového hodnotového systému. Osobnosť otca podľa znalca nie je možné charakterizovať ako disociaľnu, rysy antisociaľnosti nie sú u otca neprítomné, nezistil znaky závislosti, resp. abúzu alkoholu, ani znaky závislosti, resp. abúzu od iných psychoaktívnych látok. Čo sa týka znaleckého posudku znalca RNDr. Mgr. Dušana Kešického, PhD., k tomu súd uviedol, že súdnym znalcom predložený znalecký posudok má požadované náležitosti, znalec riadne zodpovedal na všetky súdom položené otázky, odpovede znalca na položené otázky sú zrozumiteľné, úplné a vzájomne si neodporujúce a podložené obsahom zvyšných častí posudku, pričom súd nezistil nesúlad záverov znaleckého posudku s ostatnými súdom vykonanými dôkazmi. Znalecký posudok preto súd považoval za presvedčivý, zrozumiteľný a závery znaleckého posudku za náležité a logicky odôvodnené. Podstatné pre posúdenie možnosti realizácie styku maloletej s otcom v predmetnej veci bolo pre súd najmä vyhodnotenie vzájomného vzťahu maloletej a otca a možného rizika/ohrozenia pre maloletú, ak by sa styk realizoval v neprítomnosti matky. Znaleckým dokazovaním mal súd za preukázané, že vzťah maloletej k otcovi, ako aj vzťah otca k maloletej je pozitívny, riziko s ohľadom na osobnostné črty otca spočívajúce v jeho agresivite, či násilníckej povahe nebolo preukázané, obavy ohľadom sexuálneho zneužívania s ohľadom na znalecké dokazovanie rovnako nie sú na mieste, znalec nezistil ani okolnosti svedčiacie pre požívanie alkoholu v nadmernej miere, či pre požívanie iných omamných látok. Jediným faktorom brániacim súdu v širšej úprave styku v rozsahu ako sa domáhal otec, teda štandardný styk s prespatím, bolo nastavenie/prežívanie maloletej. Aj znalkyňa posúdila vec v prvom rade s ohľadom na prežívanie a vyjadrenia maloletej, zároveň však znalkyňa videla sama priestor na posun a postupné kroky, ktoré by vzťah maloletej a otca posilňovali a umožnili postupne širší styk. Čo sa týka názoru a prežívania maloletej, ktorá verbalizuje želanie, že chce prítomnosť matky pri styku, súd podotkol, že súd na názor maloletého dieťaťa síce prihliada, čo ale neznamená, že za každých okolností rozhoduje podľa názoru/želaní dieťaťa, ale podľa toho čo je v kontexte všetkých posudzovaných skutočností v jeho najlepšom záujme. V uvedenom prípade treba názor maloletej vnímať aj ako prirodzený dôsledok toho, ako rodičia doposiaľ realizovali styk otca s maloletou a aký bol priebeh styku a aký je vzájomný vzťah rodičov, v ktorom prevláda vzájomná nedôvera. Maloletá nemá dostatočnú skúsenosť s realizáciou styku v neprítomnosti matky a dostatok takých zážitkov s otcom (za čo nesie zodpovednosť aj otec), ktoré by jej umožňovali vyjadriť sa inak a nepochybné vníma postoj matky vo vzťahu k realizácii styku s otcom, keď matka nie je rozširovaniu styku s otcom podporná (hoci výslovne manipulácia zo strany matky znaleckým dokazovaním zistená nebola). Je potrebné prihliadať na rozumovú a vôľovú vyspelosť maloletej, keď maloletá nedokáže napr. uvažovať tým spôsobom a sama zohľadniť skutočnosť, že ak bude pri styku len s otcom, bude menej vystavovaná konfliktom rodičov, ako je tomu v súčasnosti. Z rozhovorov s maloletou, hoci vyjadrovala svoj postoj mať pri styku s otcom aj matku, nemal súd na základe čoho vyvodiť, že maloletá by mala mať skutočne odôvodnené obavy byť s otcom sama, rovnako na doložených fotografiách (bod 50. odôvodnenia) nebadáť, že by maloletá mala z otca strach, okrem toho aj matka sporadicky umožnila maloletej a otcovi ísť bez nej na ihrisko (hoci v blízkosti domu), a toto leto maloletá strávila sama s otcom celý deň na oslave jej narodenín, ktoré otec pre maloletú na svojej záhrade zorganizoval, pričom matka neuvádzala, že by maloletá mala z oslavy negatívny zážitok v tom zmysle, že by sa jej s otcom a jeho rodinou na oslave nepáčilo. Súd považoval za nešťastné, že napriek tomu, že v súčasnom rozsudku nikde nie je stanovené, že styk má prebiehať v mieste bydliska, resp. domácnosti matky, bol prevažne práve takto realizovaný. Matka opakovane otcovi vyčíta, že je pasívny a okrem varenia styk prespí, je na telefóne, či styk v celom rozsahu nevyužíva/odchádza skôr. Neaktívna, resp. nedostatočná aktivita otca vyplynula tiež z vyjadrení maloletej pri znaleckom dokazovaní (napr. str. 11 Doplnku k ZP, č. I. 823), kde maloletá opisuje, čo robí, keď otec zaspí, ako aj z rozhovoru maloletej na súde. Súd mal teda za preukázané, že otec sa maloletej naplno nevenuje a nevyužíva v maximálnej možnej miere možnosť rozvíjania jeho vzťahu s maloletou - spoločnou hrou a pre maloletú atraktívnymi činnosťami, ako by bolo logické očakávať. Styk otca s maloletou je aktuálne pomerne úzky, preto je skutočne chybou, ak ho otec naplno nevyužíva. Nie je teda namieste vytýkať výlučne matke, že postoj maloletej je v dôsledku jej pôsobenia, keď otec tiež nesie zodpovednosť za trávenie času s maloletou, ktorý má k dispozícii. Na jednej strane možno otcovi vytknúť, ak sa dieťaťu nevenuje aj v rámci aktuálnych možností styku naplno, čím sám nenapomáha tomu, aby ich vzťah napredoval (čo vytkla

otcovi aj znalkyňa), na druhú stranu je súd presvedčený, že práve styk v neprítomnosti matky bude otca prirodzene nútiť k väčšej aktivite, kedy sa bude musieť sám postarať o celý program maloletej v priebehu styku. Bude v značnej miere na otcovi, ako to uchopí, a či maloletú presvedčí, že byť s „tatom“ je fajn, a to aj bez maminy. Súd je presvedčený, že treba dať otcovi a maloletej priestor, aby svoj vzťah posunuli, pretože to ako aktuálne styk prebieha, rozvoj ich vzťahu brzdí. Súd je toho názoru že práve realizovanie styku v domácnosti matky a za prítomnosti matky tlmí otcovu aktivitu v ponímaní kvalitnejšieho trávenia času s maloletou (čo je samozrejme aj chybou otca). Aj súčasný rozsudok umožňuje otcovi byť aktívnejší a netráviť čas prevažne v domácnosti matky a aj za prítomnosti matky otec mohol tráviť čas s maloletou rozmanitejšími aktivitami, k čomu však nedochádzalo, čo sa logicky odrazilo aj na vyjadreniach maloletej. Súd preto apeluje na otca, aby svoj čas s maloletou skutočne využíval na rozvíjanie ich vzájomného vzťahu (nie na konflikty s matkou). To či maloletá bude k otcovi chodiť rada a bude sa na čas trávený s otcom tešiť, je vo veľkej miere práve v rukách otca. Matka zase nemôže opomínať, že nie je jediným výlučným rodičom maloletej, ale že maloletá je ich spoločným dieťaťom a otec je zo zákona nositeľom rovnakých rodičovských práv a povinností ako matka a nemožno jeho postavenie zredukovať len na styk niekoľko hodín do mesiaca za prítomnosti matky (navyše styk, na ktorý matka neustále dohliada, monitoruje a hodnotí). Úlohou matky bude maloletú na styk s otcom pripraviť, a to predovšetkým v zmysle psychologickéj prípravy (pozitívneho naladenia) a neprenášať do vzťahu dieťa a otec neprimerane svoje vlastné negatívne emócie a nastavenie voči otcovi. Maloletá musí cítiť, že sama matka je so stykom maloletej s otcom uzrozumená a chce maloletej styk s otcom dopriať, pretože dieťa veľmi citlivo vníma citové rozpoloženie matky, tón jej hlasu a celú aj neverbálnu komunikáciu rodičov a reaguje na to. Súd vyjadril presvedčenie, že ak matka splní túto svoju úlohu, maloletá za podpory oboch svojich rodičov styk otca v neprítomnosti matky zvládne. Súd je presvedčený, že maloletá v prípade správneho prístupu oboch rodičov bude vedieť styk s otcom bez prítomnosti matky akceptovať (čo vyplynulo aj z výsluchu znalkyne), tak ako sa napr. stalo nedávno na oslave jej narodenín, pričom sama znalkyňa hodnotila takto strávený čas s otcom pozitívne. Súd bol zároveň toho názoru, že pre maloletú je určite väčšou záťažou, ak je prítomná pri vyhrotených situáciách, ku ktorým medzi rodičmi dochádza, o čom svedčia aj dôkazy v spise, ako styk s otcom bez prítomnosti matky, pri ktorom rodičia nebudú dochádzať do vzájomných interakcií. Aj priemerne empatické dieťa sa za prítomnosti dvoch znepriatelených rodičov nemôže cítiť dobre a jeho nechť ublížiť čo i len jednému z rodičov kladie na jeho psychiku ďalšie neúmerné požiadavky, ktoré dieťa zaťažujú a môžu ho ohrozovať v jeho zdravom vývoji. Ak rodičom záleží na ich maloletej dcére, budú sa aj pri preberaní a odovzdávaní maloletej správať tak, aby maloletá nebola svedkom ich konfliktov a neprimeraného správania a odovzdávanie bude prebiehať v pokojnej atmosfére (uvedené je v rukách rodičov). Súd nevyhovol návrhu otca v tom smere, že by upravil styk v rozsahu ako navrhoval, a teda aj s prespatím, a to vzhľadom k presvedčeniu, že z pohľadu prežívania maloletej je najprv potrebné, aby si maloletá navykla na priebeh styku s otcom mimo domácnosti matky v jej neprítomnosti, následne maloletá za podpory rodičov podľa názoru súdu sama prirodzene by mala dospieť k tomu, že nebude mať problém s prespatím u otca, či so spoločnou dovolenkou s otcom (záleží to však na postoji rodičov a kvalite času stráveného s otcom). Znalkyňa apelovala na postupnosť krokov, s čím sa súd stotožnil, preto nevyhovol návrhu otca v celom rozsahu. Otec sám bude vidieť aj podľa reakcií maloletej, či a kedy už bude naklonená tomu, aby v domácnosti otca aj prespávala. Vyvíjanie nátlaku na maloletú v tomto smere však môže mať úplne opačný efekt, čo si musí otec uvedomiť. Preto je potrebné pristupovať zo strany rodičov k maloletej empaticky. Styk počas pracovného týždňa nebol upravený, keďže otec žiadal úpravu len víkendov. Súd tiež neupravil osobitne styk cez prázdniny, a to s ohľadom na skutočnosť, že styk je upravený bez prespatia a dlhší pobyt u otca zatiaľ nie je aktuálny. Súd však upravil styk počas Vianoc, aby mal otec garantované, že bude mať tieto pre množstvo rodín najsviatočnejšie dni v roku možnosť trávenia času s maloletou. Teda inak v rámci prázdnin, ak sa rodičia nedohodnú odlišne, bude prebiehať bežný styk otca s maloletou, každý druhý víkend. Súd po posúdení všetkých rozhodných skutočností nezistil v konaní dostatočné dôvody, pre ktoré by nebolo možné otcovi umožniť styk s maloletou v neprítomnosti matky. Súd je presvedčený, že nová úprava styku, hoci nezodpovedá ani predstavám matky ani predstavám otca, zodpovedá pre súd prvoradému kritériu, najlepšiemu záujmu maloletej tým, že vytvára väčší priestor na rozvoj vzťahu s otcom a posilňovanie ich vzájomných väzieb a zároveň nekladie neprimerané nároky na maloletú, k čomu by mohlo dôjsť v prípade, ak by maloletá bola za súčasnej situácie a ňou vyjadreného postoja nútená k prespávaniu v domácnosti otca.

3. S ohľadom na konfliktnosť vzťahov medzi rodičmi, narušenú komunikáciu, keď matka, či už v potrebnom rozsahu alebo včas, neposkytuje otcovi všetky podstatné informácie, prípadne ich poskytuje len sporadicky, súd považoval za dôvodné vyhovieť návrhu otca vo vzťahu k informačnej povinnosti. Skutočnosť, že by matka otca na pravidelnej báze informovala, preukázaná nebola. Súd nemal za

preukázané, že matka informácie otcovi v dostatočnej miere poskytuje, matka uvádzala, že otec sa jej môže pytať. Informačnú povinnosť upravil súd tak, aby táto nebola šikanózna. Poskytovanie informácií v rozsahu ako súd matke uložil, súd považuje za dostatočné a primerané a nebude nijako nad rámec toho, čo je bežné, matku zaťažovať. Súd podotkol, že písomne zahŕňa aj elektronické prostriedky, t. j. napr. mailom. Komunikácia rodičov nie je optimálna, preto je namieste aj z pohľadu predchádzania konfliktom a iným nedorozumeniam zabezpečiť, aby matka otca na pravidelnej báze informovala. Zákon o rodine súdu ukladá, aby dbal na právo toho rodiča, ktorému nie je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie o maloletom dieťati domáhať na súde (§ 24 ods. 6 Zákona o rodine). Súd v súvislosti s uložením informačnej povinnosti poukázal na závery rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/194/2019 z 28.04.2020, podľa ktorého: „Pre riadnu ochranu záujmov dieťaťa je zásadne nevyhnutné, aby obaja rodičia mali vedomosti o záležitostiach dieťaťa, keďže v určitých prípadoch môže mať zatajenie niektorých informácií pre dieťa veľmi nepriaznivé následky. Táto vzájomná rodičovská povinnosť by nemala byť podceňovaná a v prípade, ak ju rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti neplní dobrovoľne, má mu byť v zásade uložená súdom, pokiaľ sa takejto úpravy druhý rodič domáha. Rodičia sa majú zásadne dobrovoľne informovať o všetkých podstatných veciach týkajúcich sa dieťaťa, z uvedeného dôvodu je absolútne irelevantná argumentácia matky o šikanovaní jej osoby, keď jej súd uložil informačnú povinnosť svojim rozhodnutím, keďže túto povinnosť si mala plniť aj dobrovoľne a rovnako neobstoja jej argumenty, že otec si môže zisťovať všetky skutočnosti ohľadne maloletého dieťaťa sám u lekára, cez mobilnú aplikáciu ohľadne školských výsledkov a podobne. Nemožno poprieť, že každý rodič si môže určité skutočnosti o svojom dieťati zistiť, avšak zmyslom a účelom uvedeného ustanovenia § 24 ods. 6 Zákona o rodine je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti vo vzťahu k plneniu rodičovských práv a povinností aj týmto spôsobom, keďže informačná povinnosť v rodinách, ktoré nie sú rozvrátené, samozrejme funguje na báze dobrovoľnosti a zjavne to nikto nepovažuje za šikanu.“

4. Návrh matky na uloženia výchovného opatrenia otcovi súd považoval za nedôvodný, rodičia už aj počas konania absolvovali výchovné opatrenie, ktorého účel sa nenaplnil, rovnako absolvoval poradenstvo na ÚPSVaR na dobrovoľnej báze. Je evidentné aj z tohto návrhu matky, že matka vidí chybu len na strane otca, ktorý by sa mal podľa matky napraviť, súd je však presvedčený, že za kvalitu, resp. nekvalitu ich vzájomných vzťahov a neschopnosť dohodnúť sa na rodičovských právach a povinnostiach k maloletej nesú obaja svoj podiel viny. Obaja rodičia dostali návod aj od znalkyne, ako majú postupovať pri rozširovaní styku a už je len na ich samoregulácii a sebareflexii, či a do akej miery sa dokážu vyvarovať zbytočným konfliktom a situáciám, ktoré zaťažujú maloletú. Matka zároveň musí tiež prijať, že ani jej správanie a reakcie nemožno označiť za každej situácie za optimálne, či primerané, o čom svedčia aj otcov doložené videá, či správa ÚPSVaR z pohovoru s maloletou.

5. Počas konania vznikli trovy štátu v súvislosti so znaleckým dokazovaním znalkyňou PhDr. Alenou Kopányiovou, PhD., ktoré súd dal rodičom uhradiť rovným dielom, keďže dokazovanie bolo vykonané v dôsledku tvrdení uvádzaných oboma rodičmi a v záujme ich maloletého dieťaťa. Trovy štátu spolu predstavujú sumu 580,75 eur a pozostávajú zo sumy 116,74 eur (trovy štátu na základe uznesenia č. k. 9P/253/2019-646 zo dňa 08.06.2023 za znalečné nekryté preddavkom) + 76,60 eur (trovy štátu na základe uznesenia č. k. 9P/253/2019-780 zo dňa 29.09.2023 za výsluch znalkyne) + 301,54 eur (trovy štátu na základe uznesenia č. k. 9P/253/2019-831 zo dňa 27.03.2024, a to 151,54 eur znalečné za doplnenie znaleckého posudku nekryté preddavkom + 150 eur nezaplatený preddavok otcom) + 85,87 eur (trovy štátu na základe uznesenia č. k. 9P/253/2019-949 zo dňa 24.09.2024 za výsluch znalkyne). Matke bola uložená povinnosť uhradiť trovy štátu vo výške 215,37 eur, čo tvorí 1 výšky znalečného nekrytého preddavkom 58,37 eur, 1 trov za výsluch znalkyne 38,30 eur + 42,93 eur + 1 výšky znalečného za doplnenie znaleckého dokazovania nekrytého preddavkom 75,77 eur. Otcovi bola uložená povinnosť uhradiť trovy štátu vo výške 365,38 eur, čo tvorí 1 výšky znalečného nekrytého preddavkom 58,37 eur, 1 trov za výsluch znalkyne 38,30 eur + 42,94 eur (rozdiel spôsobený zaokrúhľovaním) + 1 výšky znalečného za doplnenie znaleckého dokazovania nekrytého preddavkom 75,77 eur + neuhradený preddavok otca 150 eur.

6. Súd zároveň s poukazom na ustanovenie § 55 CMP, podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, priznal otcovi nárok na náhradu trov za znalecké dokazovanie znalcom RNDr. Mgr. Dušanom Kešickým, PhD. z odvetvia psychológia sexuality, ktoré bolo nariadené z dôvodu tvrdení matky, ktorým naznačovala sexuálne zneužívanie maloletej otcom. Bolo síce v záujme ochrany maloletej potrebné vec preveriť, avšak vzhľadom na charakter tohto dokazovania, ktoré musel otec podstúpiť, súd považoval za spravodlivé, aby trovy tohto dokazovania znášala matka, keďže bolo vykonané najmä s ohľadom na ňou produkované podozrenia. S

poukazom na uznesenie č. k. 9P/253/2019-393 zo dňa 19.12.2021 a uznesenie č. k. 9P/253/2019-456 zo dňa 11.04.2022 trovy konania za znalecké dokazovanie znalcom z odvetvia psychológie sexuality, ktoré otcovi vznikli, predstavujú sumu 382,46 eur (400 eur zložený preddavok - 17,54 eur vrátený preplatok). 7. V ostatnej časti trov súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď nebol dôvod rozhodnúť o týchto trovách iným spôsobom.

8. Súd vyhovel návrhu otca na predbežnú vykonateľnosť rozsudku jeho doručením, avšak len vo vzťahu k výroku I. rozsudku, t. j. vo veci úpravy styku. Otec svoj návrh odôvodnil najmä dĺžkou konania. Rovnako matka navrhla, aby bol rozsudok predbežne vykonateľný, pokiaľ bude v znení jej návrhu. Matka zároveň uviedla, že vo vzťahu k návrhu otca na predbežnú vykonateľnosť nie je dôvod na bezodkladnú úpravu, maloletá by nemala dostatočnú adaptačnú dobu, aby bolo okamžite menené, na čo je zvyknutá a proti jej vôli a záverom znaleckého posudku. Súd dospel k záveru, že nariadenie predbežnej vykonateľnosti úpravy styku je namieste. Možno uzavrieť, že čas, ktorý dieťa a rodič nemajú možnosť stráviť spolu - nemožno v zásade nahradiť a je v záujme maloletej, aby sa k realizácii styku v neprítomnosti matky pristúpilo okamžite. Ak by súd nevyslovil predbežnú vykonateľnosť, je daná hrozba ťažko nahraditeľnej ujmy na strane otca i maloletej, keďže čas, ktorý by uplynul do právoplatného skončenia konania nebude možné vrátiť a okamžiky, ktoré by otec mohol stráviť s maloletou a maloletá s otcom (bez zasahovania zo strany matky), sa neskôr nahradiť už nedajú. Súd bol toho názoru, že už teraz je potrebné postupnými krokmi pracovať na tom, aby bol vytvorený priestor do budúca na aspoň taký styk, ako sa otec domáhal. Vo vzťahu k ostatným výrokom rozsudku nebolo namieste vyslovovať ich predbežnú vykonateľnosť doručením.

9. Proti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej, ktorý navrhol rozsudok v napadnutom výroku zmeniť a upraviť jeho styk s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň v roku od piatka 16.00 hod. do nedele do 19.00 hod., ako aj počas Vianočných a Veľkonočných sviatkov a školských prázdnin s tým, že miesto odovzdania a prevzatia dieťaťa bude na adrese Mlynské Nivy 5/A, Bratislava, Central Bus Station. Poukázal na záverečné vyjadrenie prokurátorky Okresnej prokuratúry Malacky, ktorá s poukazom na výsledky znaleckého dokazovania uviedla, že otec má vytvorené materiálne podmienky na to, aby maloletá mohla u neho prespať a navrhla upraviť styk otca s maloletou každý druhý víkend od piatka 16.00 hod. do nedele 16.00 hod. Kolíznym opatrovník navrhol styk realizovať cca pol roka bez prespatia a následne s prespatím. Matka nerešpektuje a nemieni rešpektovať rozsudok Okresného súdu Malacky č. k. 30Pc/30/2018-143 zo dňa 4.9.2018 a súd musel pristúpiť k nariadeniu výkonu rozhodnutia. Namietol, že znalecký posudok znalkyne PhDr. Aleny Kopányiovej, PhD. Č. 3/2023 zo dňa 26.4.2023 bol vypracovaný bez skúmania interakcie otca s maloletou. Bol vypracovaný doplnok k znaleckému posudku č. 3/2023 zo dňa 19.3.2024, z ktorého vyplýva, že maloletá má dobrú schopnosť adaptácie, psychický stav a jej prežívanie je pozitívne, ustupuje jej plachosť, vzťah k obom rodičom je pozitívny, oboch vníma ako rovnocenné vzťahové osoby a stretávanie s otcom je súčasťou jej života a jej rozvoja s primárnou vzťahovou osobou. Na pojednávaní dňa 12.9.2024 znalkyňa uviedla, že maloletá je aktuálne schopná vzdialiť sa od matky, ak jej bude vysvetlené, čo a kde ide robiť v rámci styku. Súhlasil so záverom súdu, že od posledného rozhodnutia došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozhodnutia o úprave styku. Poukázal na to, že aj v rámci pohovoru sa maloletá vo svojej podstate vyjadrila vo vzťahu k otcovi pozitívne, pričom si je potrebné uvedomiť, že maloletá chciac nechciac preberá postoje a názory matky, ktorá je jej primárnou vzťahovou osobou. Nesúhlasil s tvrdením súdu, že otec nesie zodpovednosť za nedostatok zážitkov s maloletou. Otec si nemal ako vytvoriť zážitky s maloletou, pretože matka trvala na tom, aby sa styk realizoval v jej domácnosti. Súd uviedol, že styk otca s maloletou je založený na trávení spoločného času, spoločných aktivitách, ale samotná úprava styku na tento názor vôbec nereflektuje a samotná úprava styku otcovi značne obmedzuje jeho rodičovské práva, ale aj záujem maloletej. Rodičovské práva sú koncipované na rovnoprávnom postavení obidvoch rodičov, a preto je potrebné pri úprave styku vychádzať zásadne z toho, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu jeho voľného času. Úprava stretávania pod tento rozsah je obmedzením styku. Namietol, že súd vôbec neupravil styk otca počas prázdnin. Súd vôbec nereflektoval na názor prokuratúry, že nebolo preukázané naplnenie hmotnoprávných podmienok na obmedzenie rodičovských práv otca. Nebolo preukázané, že by maloletá vo veku 9 rokov nebola schopná realizovať styk s otcom s prespatím cez víkend. Súd pri rozhodovaní nevzal do úvahy, že maloletá od škôlky chodí do škôl v prírode, kde prespáva v cudzom prostredí bez matky a v roku 2024 bola maloletá na dovolenke v Chorvátsku bez matky. Na základe vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že otec by nemal dostatočné rodičovské zručnosti, rovnako aj súd konštatoval, že vo svojej podstate je otec spôsobilým rodičom. Súdom upravený styk v sebe zahŕňa aj akcept cestovania maloletej. Okres finančného zaťaženia otca je cestovanie aj stratou času a maloleté

dieťa je vystavené zvýšenému nebezpečenstvu. Preto navrhol ako miesto preberania a odovzdania maloletej Autobusovú stanicu Nivy v Bratislave. Upraviť styk s prespatím počas prázdnin a sviatkov žiadal otec aj z dôvodu, že dieťa má právo aj na svoju bližšiu rodinu ako sú súrodenci, bratrance, babka a vzdialenejšia rodina. Len samotný formálny, ničím nepodložený nesúhlas matky nemôže byť prekážkou pre rozšírenie styku. Poukázal na psychologické výskumy, ktoré vyzdvihujú pevný vzájomný vzťah medzi otcom a dcérou.

10. Proti výrokom I., II., IV., VIII. a IX. rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletej, ktorá navrhla výrok I. zmeniť a styk upraviť len v jej prítomnosti, výrok II. zmeniť a návrh otca zamietnuť, výrok IV. zmeniť a otcovi nárok na náhradu trov konania nepriznať, alternatívne rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietla, že súd prvej inštancie rozhodol o úprave styku otca s maloletou v rozpore s prejavovým názorom maloletej, ktorá má záujem stretávať sa s otcom za jej prítomnosti a v jej domácnosti, teda za podmienok, ako doteraz. Matka nevie posúdiť, aké otázky boli maloletej položené, ale je evidentné, že maloletá mala záujem o zachovanie obvyklého stretávania sa s otcom, vzhľadom na potrebu zachovania jej istoty, že jej nič nehrozí. Súd rozhodol tak, ako maloletá nechcela. Aktuálne súd prehliadol všetky neistoty maloletej a vystavil ju novej situácii, ktorá jej v čase pohovoru nebola vysvetlená, a to bez ohľadu na prežitie, správanie a prejavy otca. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že výpoveď maloletej vo vzťahu k otcovi, trávenia času s ním, bola kritická. Súd rozhodol o mieste, rozsahu, čase stretávania bez ohľadu na prejavovú vôľu maloletej. Mal. A. je opätovne traumatizovaná. Súd sa nevenoval vyhodnoteniu vôle maloletej, jej rozumovej a vekovej vyspelosti a schopnosti chápať vzniknutú situáciu. Argumentácia súdu, že maloletá nemala možnosť vyjadriť sa inak, lebo stretávanie sa s otcom bez prítomnosti matky nepoznala, je chybná, pretože súd rieši následok. Znalec odôvodnil, prečo maloletá necíti potrebu byť s otcom bez prítomnosti matky. Otec nevytvoril podmienky (svojím správaním), aby vzťah naplnený dôverou, istotou, podporou medzi maloletou a ním vôbec vznikol. Je v hrubom rozpore so záujmami maloletej, že súd prvej inštancie sledoval výlučne práva otca a maloletú priamo vystavil konaniu otca, ktoré sama súdna znalkyňa neodporúčala. Je zarážajúce, že súd nezohľadnil vo vzťahu k maloletej dva znalecké posudky a rovnako neakceptoval psychologické vykreslenie osoby otca a osoby matky. Namietla uloženie informačnej povinnosti, keď i s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR by uloženie informačnej povinnosti nemalo byť prostriedkom na šikanovanie preferenčného rodiča. Poukázala na to, že otec voči nej pácha administratívny teror a ona mu bude musieť oznamovať príchody a odchody maloletej, kde sa zdržuje, ako dlho a ďalšie. Uvedená informačná povinnosť presahuje mieru informácií, ktoré by mal druhý rodič vedieť o maloletej, či matke. K uloženej povinnosti nahradiť otcovi trovy konania uviedla, že v konaní bolo potrebné vzhľadom na správanie otca, ku ktorému sa aj priznal, preskúmať úmysel jeho konania. Nesúhlasila so záverom súdu, že pokiaľ sa nepreukázala trestnosť, či potenciálna trestnosť konania otca je spravodlivé, aby náklady spojené s daným znaleckým posudkom znášala matka. Poukázala na to, že znalecké dokazovanie bolo potrebné pre zistenie zamerania otca, ktorý sa priznal ku konaniu vo vzťahu k maloletej, ktoré vykazovalo správanie vymykajúce sa bežnému štandardu z dôvodu sexuálnej nezrelosti. Záver súdu, v zmysle ktorého bola otcovi spôsobená ujma, považovala za nekorektný. Bola toho názoru, že zistenia súdneho znalca boli pre rozhodovanie súdu dôležité. Sám znalec zafinoval u otca anomáliu, ktorú podrobne opísal a vysvetlil. Rozhodnutie o predčasnej vykonateľnosti rozsudku považovala za prejav záujmu súdu prvej inštancie vyhovieť otcovi v tom, aby sa mohol stretávať s maloletou bez prítomnosti matky a na inom mieste ako v bydlisku matky. Bola toho názoru, že existujú iné prostriedky, ktoré mohol súd využiť na dosiahnutie postupnej separácie maloletej. Maloletá bude vystavená stavu, ktorý neodporúča súdny znalec z oblasti detskej psychológie.

11. K odvolania rodičov sa písomne vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Malacky, ktorá navrhla napadnutý rozsudok z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Napadnutý rozsudok vychádza zo správnych skutkových zistení, správneho právneho posúdenia veci a je riadne odôvodnený, pričom nová úprava styku otca s maloletou je v súlade s najlepším záujmom ako prvoradým kritériom v posudzovanej veci.

12. K odvolania rodičov sa písomne vyjadril opatrovník maloletej, ktorý navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Styk otca s maloletou je potrebné rozširovať postupne, aby mala maloletá vytvorený dostatočný priestor na prispôbenie novej situácii. Zo žiadneho dôkazu vykonaného v konaní nevyplýva, že by sa mal. A. otca bála. Poukázal na to, že želanie dieťaťa nie je vždy v súlade s jeho najlepším záujmom.

13. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na priebeh stykov podľa novej úpravy a pripojil fotografie. Trval na uložení informačnej povinnosti, pretože ho matka neinformovala, že bola s dcérou na dovolenke v Egypte.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP a § 3 ods. 5 písm. b/ CMP) po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolania majú zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolaní (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania, či doplnenia dôkazov (§ 383, § 384 CSP a § 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) s tým, že oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke súdu miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vo svojej podstate vecne správny.

15. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie bola úprava styku otca s mal. A., uloženie informačnej povinnosti matke a uloženie výchovného opatrenia otcovi. Rozsudkom napadnutým odvolaním v spojení s opravným uznesením súd prvej inštancie súd prvej inštancie výrokom I. upravil styk otca s mal. A. nasledovne: každý párný kalendárny týždeň v roku v sobotu a v nedeľu vždy od 9:00 hod. do 18:00 hod., každý nepárny kalendárny rok dňa 25.12. od 9:00 hod. do 18:00 hod. a dňa 26.12. od 9:00 hod. do 18:00 hod., každý párný kalendárny rok dňa 23.12. od 9:00 hod. do 18:00 hod. a dňa 24.12. od 9:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že miestom odovzdania a prebratia dieťaťa je bydlisko matky; výrokom II. matke uložil písomne informovať otca o zdravotnom stave maloletej, o tom, kedy a u akého lekára absolvovala vyšetrenia, o zmene jej detského lekára alebo iných lekárov, o aktivitách maloletej v školskom zariadení, výchovno-vzdelávacích výsledkoch, ak nie sú pre otca dostupné z aplikácie EduPage a prípadných výchovných problémoch maloletej, o záujmovej činnosti maloletej, o vycestovaní maloletej do zahraničia a o dlhodobejšom pobyte maloletej mimo miesta jej bydliska (dlhšie ako 3 dni), a to všetko vždy k poslednému dňu každého kalendárneho mesiaca v roku; výrokom III. návrh matky na uloženie výchovného opatrenia zamietol; výrokom IV. matke uložil zaplatiť otcovi náhradu trov konania vo výške 382,46 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom V. matke uložil zaplatiť trovy štátu vo výške 215,37 eur na účet Okresného súdu Malacky do troch dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom VI. otcovi uložil zaplatiť trovy štátu vo výške 365,38 eur na účet Okresného súdu Malacky do troch dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom VII. rozhodol, že vo zvyšnej časti trov konania žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu; výrokom VIII. rozhodol o zmene rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 30Pc/30/2018-143 zo dňa 4.9.2018 vo výroku o úprave styku otca s maloletou a výrokom IX. Rozhodol, že rozsudok je vo výroku I. vykonateľný doručením.

16. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I. (úprava styku), II. (informačná povinnosť matky), IV. (uloženie povinnosti matke nahradit' trovy konania otcovi) a IX. (predbežná vykonateľnosť rozsudku), ako aj závislých výrokoch V. až VIII. (náhrada trov konania a zmena rozsudku o predchádzajúcej úprave styku).

17. Keďže súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a súčasne vec i správne právne posúdil a odvolací súd sa stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

18. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku vypořiadal so všetkou relevantnou argumentáciou účastníkov, ktorú vzniesli v priebehu prvoinštančného konania, dokazovanie vykonal v celom potrebnom rozsahu, jeho výsledky správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým záverom, pričom vec i správne právne posúdil. Vyhodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie je v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania aj so zásadami formálnej logiky, pričom pri hodnotení dôkazov nemožno súdu vyčítať žiadne pochybenia, preto ani nemožno polemizovať s jeho skutkovými závermi, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá ustanoveniu § 220 ods. 2 CSP, pričom je samozrejmé, že odvolatelia nemusia súhlasiť so všetkými skutkovými a právnymi závermi v ňom obsiahnutými.

19. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

20. Podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

21. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

22. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

23. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

24. Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

25. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

26. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

27. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

28. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

29. Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

30. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom, pričom sa predpokladá, že ich vykonávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletého dieťaťa. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v určitých špecifických situáciách rieši osobitne, čo nielen umožňuje čl. 51 ods. 1 Ústavy SR, ale to aj predpokladá. Pritom Zákon o rodine preferuje predovšetkým dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 35, § 36, § 25 ods. 1, § 24 ods. 2 zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa (IV.ÚS/367/2008).

31. Pojem najlepší záujem dieťaťa, ktorý je použitý v čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, nie je v Dohovore o právach dieťaťa definovaný všeobecnými kritériami ani vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam. Obsah tohto pojmu je možné interpretovať z obsahu jednotlivých článkov vnímaných vo

vzájomných súvislostiach v kontexte celého dokumentu. V súlade s princípmi medzinárodného práva postupuje aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) pri interpretácii dohovoru, zvlášť ak ide o pravidlá týkajúce sa medzinárodnej ochrany ľudských práv (napr. Neulinger a Shuruk v. Švajčiarsko, rozsudok zo 06.07.2010, bod 131).

32. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre konštatuje, že existuje široký konsenzus i v rámci medzinárodného práva, že vo všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detí musia byť rozhodujúcim hľadiskom ich najlepšie záujmy. Tento záujem sa podľa ESLP skladá z dvoch zložiek. Na jednej strane vyžaduje udržiavanie väzieb dieťaťa s jeho rodinou, okrem prípadov, keď sa konkrétna rodina preukáže ako nevhodná. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť pretrhnuté iba vo veľmi výnimočných prípadoch a musí byť vykonané všetko v záujme zachovania osobných vzťahov a ak je to vhodné, v záujme obnovy rodiny. Na druhej strane je v záujme dieťaťa, aby bola jeho výchova zabezpečená v stabilnom prostredí a rodičom nemôže byť podľa čl. 8 dohovoru umožnené uplatňovať opatrenia, ktoré by mohli poškodiť zdravie alebo vývoj dieťaťa. Článok 8 dohovoru tak vyžaduje zo strany orgánov verejnej moci rozhodovanie zachovávajúce rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a záujmami rodičov, osobitná pozornosť v tomto procese však musí byť venovaná najlepšiemu záujmu dieťaťa, ktorý v závislosti na jeho povahe a význame môže prevážiť nad záujmami rodičov (Sahin v. Nemecko, rozsudok z 8. 7. 2003, bod 66).

33. Princíp ochrany záujmov maloletého dieťaťa je základom úpravy rodinnoprávnych vzťahov, a teda východiskovým princípom aj pri výklade a aplikácie jednotlivých ustanovení Zákona o rodine v konaní o úpravu pomerov rodičov k maloletým deťom.

34. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na použití § 24 ods. 5 a 6, ako aj § 25 ods. 1 a 2 Zákona o rodine a citované ustanovenia vyložil v súlade s Ústavou SR, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Dohovorom a právach dieťaťa.

35. Nie je pravdou, že by súd prvej inštancie nevychádzal z vykonaného znaleckého dokazovania, keď súd znalecký posudok PhDr. Aleny Kopányiovej, PhD. č. 3/2023, ako aj jeho doplnok (ako aj znalecký posudok RNDr. Mgr. Dušana Kešického, PhD.) riadne vyhodnotil tak jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a rovnako takto pristupoval i k prezentovanému názoru maloletej, ktorý súd je povinný pri rozhodovaní zohľadniť, ide však len o dielčie dôkazy, ktoré hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP).

36. Súd prvej inštancie uvedeným spôsobom postupoval a v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, ako vykonané dôkazy vyhodnotil, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. V odôvodnení dostatočne zrozumiteľne s poukazom na najlepší záujem maloletej odôvodnil rozsah úpravy styku otca s mal. A., pričom sa vysporiadal s uplatnenými námietkami zo strany rodičov. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku zrozumiteľne vysporiadal aj s tým, prečo nepovažoval v preskúmvanej veci za dôvodné nariadiť tzv. adaptačnú fázu styku. Odvolací súd poukazuje na vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku bez potreby opakovania ním použitých dôvodov.

37. Odvolací súd však na rozdiel od súdu prvej inštancie nepovažoval za spravodlivé, aby náklady v súvislosti s realizáciou styku (ako aj časovú náročnosť) znášal výlučne otec maloletej, ale považoval za spravodlivé, aby sa na nich podieľali rodičia v rovnakej miere. Preto určil ako miesto odovzdania dieťaťa bydlisko odovzdávajúceho rodiča.

38. Odvolací súd nepovažoval za vhodné určiť ako miesto odovzdania dieťaťa v zmysle návrhu otca Autobusovú stanicu Nivy v Bratislave, pretože by mohli vzniknúť problémy v prípade núteného výkonu rozhodnutia. Je daná samozrejme možnosť, aby sa rodičia dohodli a miesto odovzdania dieťaťa určili podľa aktuálnych okolností.

39. Vo vzťahu k odvolacím námietkam matky týkajúcich sa uloženia informačnej povinnosti ohľadom maloletej odvolací súd konštatuje, že z ustanovenia § 24 ods. 6 Zákona o rodine vyplýva, že povinnosťou rodiča, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je poskytovanie informácií o tomto dieťati rodičovi, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Dôvodom je najmä

rešpektovanie práva maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, ale tiež právo a zároveň povinnosť toho rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, aby si plnil svoje rodičovské práva a povinnosti, ktorých nie je zbavený. Otec sa v konaní domáhal uloženia informačnej povinnosti matke v súlade s ustanovením § 24 ods. 6 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie správne s poukazom na uvedenú zákonnú úpravu zaviazal matku touto povinnosť majúť za to, že matka otca nedostatočne informuje. Odvolací súd poukazuje na to, že pre riadnu ochranu záujmov maloletého dieťaťa je nevyhnutné, aby obaja rodičia mali vedomosť o záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa, keďže v určitých prípadoch môže mať zatajenie niektorých informácií pre dieťa veľmi nepriaznivé následky. Rodičia sa majú v zásade dobrovoľne informovať o všetkých podstatných veciach týkajúcich sa dieťaťa. Podľa odvolacieho súdu súdom prvej inštancie stanovená frekvencia plnenia uloženej povinnosti na mesačnej báze, ako aj jej rozsah sú primerané, pre matku nie sú nijako zaťažujúce.

40. Za správne považoval odvolací súd, keď súd prvej inštancie v zmysle § 55 CMP priznal otcovi proti matke náhradu trov konania za znalecké dokazovanie znalcom RNDr. Mgr. Dušanom Kešickým, PhD., keď predmetné dokazovanie bolo nariadené z dôvodu tvrdení matky, ktorá naznačovala sexuálne zneužívanie maloletej otcom. Súd v záujme maloletej musel uvedené tvrdenia preveriť, ale s prihliadnutím k charakteru dokazovania a jeho výsledkom odvolací súd považoval zhodne s prvoinštančným súdom za spravodlivé, aby matka otcovi nahradila trovy, ktoré mu vznikli v súvislosti s týmto dokazovaním.

41. Za správny považoval odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia jeho predbežnej vykonateľnosti, pričom v podrobnostiach odvolací poukazuje na jeho odôvodnenie v tejto časti.

42. Súd prvej inštancie správne výrokom VIII. rozhodol o zmene rozsudku Okresného súdu Malacky z 4. septembra 2018 č. k. 30Pc/30/2018-143 vo výroku o úprave styku otca s maloletou.

43. Správne súd prvej inštancie rozhodol i o nároku na náhradu trov konania štátu (výroky V. a VI.), ako aj o náhrade trov konania účastníkov vo zvyšnej časti, keď podľa § 52 CMP žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

44. Z vyššie uvedených odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP vo výrokoch I., II., IV., V., VI., VII., VIII. a IX. potvrdil s tým, že vo výroku I. zmenil miesto odovzdania maloletej.

45. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

46. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).